

בש"פ 8151/14 - עודה אבו זאיד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8151/14

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקש: עודה אבו זאיד

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד מיום 6.11.2014 בעמ"ת 47504-10-14
שניתנה על ידי כבוד השופטת ד' מרשק מרום

בשם המבקש: עו"ד ישראל קליין

החלטה

1. לפני בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 6.11.2014 (עמ"ת 47504-10-14, השופטת ד' מרשק מרום). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו, ובכך הפך את החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון מיום 27.10.2014 אשר הורתה על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר (מ"ת 32413-09-14, השופט מ' מזרחי).

רקע והליכים קודמים

2. ביום 14.9.2014 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), עבירה של החזקת תחמושת, גם כן לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, ועבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין. לפי הנטען בכתב האישום, המבקש החזיק שלושה כלי נשק מסוגים שונים ותחמושת במתחם הנמצא בשליטתו בעיר לוד. בנוסף לכך, נטען כי המבקש איים על שוטרת שחקרה אותו במהלך חקירתו ביום 9.9.2014 בכך שאמר לה שיש לה ילדים בבית והיא יכולה לדעת מה יקרה כשתתניע את רכבה ותצא, וזאת לאחר ששאל אותה אם היא "רוצה לתפור לו תיק".
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגדו הגישה המשיבה בקשה לעצור את המבקש עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו. בהחלטתו מיום 22.9.2014 קבע בית משפט השלום כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של המבקש לעניין העבירות לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, וכי מתקיימות בעניינו בהקשר זה עילת מעצר וחזקת מסוכנות, הגם שהמבקש טען כי הנשק והתחמושת אינם שייכים לו וככל הנראה הושארו במקום על-ידי אחרים. יצוין, כי עבירת האיומים לא הוזכרה בהחלטה זו. כמו כן, נקבע בהחלטה כי המבקש עובד לפרנסתו באופן סדיר והציג חלופת מעצר טובה, בעיר רהט, ולכן חלופת המעצר האמורה תיבחן על ידי שירות המבחן.
4. תסקיר שירות המבחן מיום 22.10.2014 לא כלל המלצה על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר. למרות זאת, ביום 27.10.2014 החליט בית משפט השלום על שחרורו של המבקש למעצר בית בעיר רהט, בפיקוח של שני מפקחים, ובכפוף להפקדת ערבות עצמית וערבות צד ג' של המפקחים, וכן להפקדת סכום כסף נוסף בקופת בית המשפט. בית משפט השלום קבע, כי על אף שהמלצתו של שירות המבחן הייתה שלא לשחרר את המבקש לחלופת מעצר, הוצגו שתי חלופות מעצר ראויות, וכי הוא אף התרשם לטובה מן המפקחים וכן מהעובדה שהחלופה מרחיקה את המבקש ממקום ביצוע העבירות. בית משפט השלום קבע כי התרשמותו השלילית של שירות המבחן מן המבקש נבעה בעיקר מכך שהוא לא מסר הסבר או מניע להחזקתם של כלי הנשק והתחמושת. בית משפט השלום קבע כי אף אם הדבר מעלה חשש, אין לזקוף לחובת המבקש את העובדה שאינו לוקח אחריות למיוחס לו ומבקש להיאבק על חפותו. בית משפט השלום הוסיף וקבע כי מהתסקיר עולה שלמבקש יציבות תעסוקתית, וכי עברו הפלילי המסוים אינו כולל עבירות בנשק.
5. המשיבה הגישה ערר על החלטתו של בית משפט השלום, במסגרתו טענה המשיבה כי אף אם ניתן לתת אמון במפקחים לא ניתן לתת אמון במבקש עצמו. המשיבה טענה כי המבקש מואשם בעבירות חמורות ביותר הכרוכות במסוכנות של ממש, והדגישה כי הוא אף איים על חוקרת במהלך חקירתו – וזאת בעת שהיה תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בגין עבירת איומים. עוד טענה המשיבה כי למבקש עבר פלילי "מכביד ורלוונטי", הכולל הרשעה בהטרדת עד ובעבירות אלימות, לרבות תקיפת שוטר.
6. המשיבה טענה עוד כי תסקיר המבחן בעניינו של המבקש היה שלילי. המשיבה הדגישה כי תסקיר המבחן לא התמקד אך בהכחשת העבירה על ידי המבקש, וטענה שיש לתת משקל לכך שהוא נמנע מלהמליץ על שחרורו של המבקש. המשיבה טענה כי העובדה שלא הוסבר מהו המניע לעבירות מעלה את המסוכנות שניתן לייחס למבקש כאשר עסקין בעבירות נשק חמורות שבהן המסוכנות נגזרת בין היתר גם מן המניע לעבירות. בשל כך, סברה המשיבה כי על אף שהמפקחים הם אנשים ראויים, לא ניתן לקבוע בוודאות כי הם יכולים לשמש מפקחים למבקש, וזאת כאשר לא ידוע כלפי מי מופנית מסוכנותו ובאלו נסיבות.

7. בהחלטתו מיום 6.11.2014 קיבל בית המשפט המחוזי את הערר שהגישה המשיבה, והורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו. בית המשפט המחוזי קבע, כי אכן מצבור הנתונים בעניינו של המבקש מוביל למסקנה שלא ניתן לתת בו אמון, והוסיף על כך שבהחלטתו של בית משפט השלום לא ניתן די משקל למכלול הנסיבות המשלב בין החזקת מספר כלי נשק ותחמושת לבין עבירת איומים. כמו כן, קבע בית המשפט המחוזי כי עברו הפלילי של המבקש מחזק את מסוכנותו, בשים לב לכך שהוא כולל שש הרשעות קודמות במהלך השנים 1999 עד 2001, הכוללות תקיפת שוטר, איומים והטרדת עד, שבגינם ריצה עונש מאסר בפועל וכן הושת עליו מאסר על תנאי.

8. בית המשפט המחוזי הדגיש כי לכל אלו יש להוסיף את תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש. בית המשפט המחוזי קבע כי המלצתו של שירות המבחן בתסקיר לא נסמכה רק על אי לקיחת אחריות מצד המבקש, ולמעשה שירות המבחן בדק ארבע חלופות מעצר מוצעות, וקבע כי הן אינן יכולות לאיין את הסיכון העולה מן המבקש בשים לב לכך שהוא מסר מידע חלקי כך שהרקע לביצוע העבירות על ידו נותר לוט בערפל. בנסיבות אלה, בית המשפט המחוזי קבע כי לא מצא טעם לסטות מהמלצתו של שירות המבחן שלא לשחרר את המבקש.

הבקשה למתן רשות לערור

9. הבקשה שבפני מכוונת למתן רשות לערור על החלטתו זו של בית המשפט המחוזי. לשיטתו של המבקש, בית המשפט המחוזי טעה באופן שבו ניתח את תסקיר שירות המבחן בעניינו.

10. המבקש טוען כי עניינו מעלה שאלות משפטיות עקרוניות, אשר חורגות מעניינו הקונקרטי. ראשית, טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי עצר את הדיון בשלב של בחינת המסוכנות, ונמנע מלהמשיך ולבחון אם מתקיימת בנסיבות העניין חלופת מעצר קונקרטית. שנית, טוען המבקש כי מתסקיר המבחן עולה כי שירות המבחן לא יכול היה להעריך את גורמי הסיכון ועל כן לא ניתן להעריך מה נדרש מחלופות המעצר לצורך הפחתת הסיכון. במצב דברים כזה, טוען המבקש כי הדרך הנכונה שעל בית המשפט לנקוט בה היא להורות על קבלת תסקיר משלים, תוך קביעת פרמטרים לבחינתה של חלופת מעצר. שלישית, טוען המבקש כי אין לזקוף לחובת הנאשם את העובדה כי הוא טוען לחפותו (בהפניה לבש"פ 6826/10 סמואל נ' מדינת ישראל (29.9.2010)).

דיון והכרעה

11. לאחר שבחנתי את בקשת הרשות לערור על נספחיה, ובכללן תסקיר המבחן בעניינו של המבקש, הגעתי לכלל דעה כי דינה להידחות, אף מבלי להזדקק לתגובת המשיבה.

12. כפי שצינתי בעבר, אמות המידה למתן רשות לערור על החלטה הנוגעת למעצר ב"גלגול שלישי" טרם גובשו בבית משפט זה במלואן, ובעיקרו של דבר ישנם שני סוגים מרכזיים של מקרים העשויים להצדיק מתן רשות לערור: מקרים שבהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים להליך ומקרים המתאפיינים בנסיבות פרטניות מיוחדות וחריגות (ראו: בש"פ 1361/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (22.2.2013)). הוספתי וצינתי כי בשים לב לטיבן וטבען של החלטות בענייני מעצרים, רשות כזו תינתן, במקרים המתאימים, גם כאשר בנסיבות העניין ההחלטה שעליה מבקשים לערור פוגעת באופן חריג וקיצוני בזכויות הנאשם או באינטרס הציבורי, בעיקר מן ההיבט של

שלום הציבור ובטחוננו (שם).

13. אקדים ואומר כי לא השתכנעתי שעניינו של המבקש עומד באמות מידה אלה. הבקשה אינה מעלה שאלה משפטית עקרונית אלא שאלה העוסקת ביישום הדין על נסיבותיו הספציפיות של המבקש. בית המשפט המחוזי בחן את מסוכנותו של המבקש כפי שהיא עולה ממכלול הנסיבות, את חומרת המעשים בהם הוא מואשם, את הרקע הפלילי שלו ואת המלצות תסקיר שירות המבחן בעניינו, ועל בסיס זה הגיע להחלטתו. המדובר ביישום של הדין שאינו מעלה שאלה עקרונית. זאת ועוד, כבר נקבע בפסיקתו של בית משפט זה שמסוכנות חמורה ומוכחת עשויה לייתר את הצורך בבחינת מעצר ספציפית (ראו: בש"פ 9284/08 לוי נ' מדינת ישראל (14.11.2008); בש"פ 7985/09 חאלד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (15.10.2009)).

14. עוד אוסיף, כי מכל מקום, העובדה ששתי ערכאות הגיעו לתוצאות שונות כאשר תסקיר שירות המבחן נגד עיניהן אינה מצדיקה כשלעצמה מתן רשות לערור.

15. אשר על כן, הבקשה למתן רשות לערור נדחית.

ניתנה היום, י"ב בכסלו התשע"ה (4.12.2014).

ש ו פ ט ת